

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.373.2024

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczpospolita Polska

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację z 11 lipca 2024 r., Pana Posła Michała Gramatyki, znak K10INT3719, w sprawie dotacji dla ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, proszę przyjąć poniższe informacje.

Przekazuję stanowisko Departamentu do spraw Równego Traktowania przy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, będącego właściwym do udzielenia wyjaśnień w powyżej sprawie.

Działania na rzecz zwalczania zjawiska przemocy domowej uregulowane są w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424) oraz w przyjętym Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. poz. 1232).

Finansowanie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, zgodnie z art. 6 ust. 4 i 5 ww. ustawy, należy do zadań z zakresu administracji rządowej. Środki finansowe na ten cel gwarantuje budżet państwa i są one zapisane w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024- 2030. Wartym odnotowania jest fakt, że wysokość środków przeznaczanych na utrzymanie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, pomimo wskazania na niedostateczne finansowanie, od kilku lat znacząco wzrasta i w bieżącym roku wynosi 25 080 000 zł, podczas gdy jeszcze w 2016 r. powiaty na ten cel otrzymały kwotę w wysokości 12 180 000 zł. Na kolejne lata obowiązywania Rządowego Programu również zaplanowano podniesienie finansowania, zakładając jednocześnie zwiększenie od 2025 r. liczby placówek oraz coroczne podwyższanie środków wydatkowanych miesięcznie na utrzymanie ośrodków do poziomu 60 000 zł w roku 2030.

Ponadto, z otrzymanych informacji wynika, że do Wydziałów Polityki Społecznej Urzędów Wojewódzkich zostało skierowane pismo z prośbą o dokonanie bieżącej analizy budżetów województw w tym zakresie. Przekazane informacje stanowią podstawę podjętych z Ministerstwem Finansów rozmów i starań o pozyskanie dodatkowych środków finansowych jeszcze na ten rok.

Odnosząc się do kwestii przyznania pracownikom ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej dodatku za świadczenie pracy socjalnej wyjaśniam, że zgodnie z art. 121 ust. 3 a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1283) pracownikowi socjalnemu zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, do którego podstawowych obowiązków należy świadczenie pracy socjalnej w środowisku lub

przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki, przysługuje wypłacany co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 400 zł. W przypadku zatrudnienia w mniejszym wymiarze czasu pracy dodatek przysługuje w wysokości proporcjonalnej do czasu pracy.

Przepis określa przesłanki nabycia prawa do dodatku, którymi są:

- wykonywanie zawodu pracownika socjalnego,
- zatrudnienie w samorządowych jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej,
- świadczenie poza siedzibą jednostki pracy socjalnej w środowisku, wykonywane w ramach podstawowych obowiązków lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych poza siedzibą.

Prawo do dodatku przysługuje pracownikom socjalnym, posiadającym kwalifikacje określone w ww. ustawie, zatrudnionym na stanowiskach pracownika socjalnego, starszego pracownika socjalnego, specjalisty pracy socjalnej, starszego specjalisty pracy socjalnej i głównego specjalisty.

Świadczenie pracy socjalnej, zgodnie z art. 6 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej, to działalność zawodowa, mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Realizowana jest głównie w środowisku, w miejscu zamieszkania osób i rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, wiąże się z procesem usamodzielniania oraz integracji ze środowiskiem pewnych grup osób, wykonywaniem czynności związanych z realizacją kontraktu socjalnego, planowaniem pomocy oraz codziennym wykonywaniem działań w środowisku na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin, jeśli wykonywane są one poza siedzibą jednostki organizacyjnej pomocy społecznej.

Termin „rodzinny wywiad środowiskowy”, użyty w art. 121 cytowanej wyżej ustawy oznacza wywiad, o którym mowa w art. 107 ustawy o pomocy społecznej.

Ponadto treść cytowanego przepisu wskazuje, że świadczenie pracy socjalnej poza siedzibą jednostki lub przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych musi być wykonywane w ramach podstawowych obowiązków pracowników socjalnych, uprawnionych do dodatku (obowiązek ten powinien być zapisany w zakresie obowiązków pracownika).

Intencją ustawodawcy przy wprowadzaniu tego zapisu było podkreślenie, że wykonywanie pracy socjalnej w środowisku i przeprowadzanie rodzinnych wywiadów środowiskowych, rozumiane jako praca wykonywana w terenie, poza siedzibą jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, nosi znamiona pracy wykonywanej w trudnych warunkach i powinno być wynagradzane dodatkowo, jak w przypadku innych zawodów tego typu zawodów. Praca ta powinna być również świadczona faktycznie i stale, nie zaś sporadycznie (np. w ramach zastępstwa za pracownika przebywającego na zwolnieniu lekarskim lub urlopie wypoczynkowym) lub w wyniku zdarzenia losowego (np. interwencje, nadzór na wykonywaniem pracy przez pracownika socjalnego). Pracownik socjalny wykonujący swoje obowiązki jedynie lub najczęściej w siedzibie jednostki organizacyjnej podlega innym (mniejszym) obciążeniom, zarówno psychicznym i fizycznym w kontekście zdrowotnym, względem pracownika świadczącego pracę na rzecz klientów pomocy społecznej w środowisku.

Dodatek ma być rekompensatą za trudne warunki pracy pracownika socjalnego pracującego w środowisku, nie zaś z tytułu zatrudnienia na stanowisku pracownika socjalnego. Należy także podkreślić brak przepisów wskazujących na niezbędny wymiar czasowy świadczenia pracy socjalnej do uzyskania dodatku. Dla każdego pracownika będzie on bowiem inny. Ocena, czy pracownik socjalny spełnia kryteria do przyznania takiego dodatku należy do pracodawcy.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/